

Vă întâmpin pe toți cu Hristos a Înviat! Este realitatea ce cuprinde în sine nu numai persoana lui Iisus Hristos, a Dumnezeuului - Om, ci a tuturor în Iisus Hristos. Și în același timp mă întreb, dacă a înviat cu adevărat și în mine, dacă eu am murit odată cu El păcatului și am înviat odată cu El virtuții, faptei celei bune. Și nu știu ce să răspund și atunci mă cutremur căci mi-e teamă că pentru mine El a înviat în zadar, însă încerc și mă străduiesc să nu fie așa!... Simt, observ și constat cu multă amărăciune că încă în mine nu a murit mândria, orgoliul, vanitatea, egoismul, păcatul și patima; în schimb zac în nesimțire, adormire și nemișcarea fapta cea bună, smerenia, milostenia, ascultarea, postul și rugăciunea!... Și în aceste condiții aflându-mă vin și îi cer ajutorul Preaînaltului, Bunului și Milostivului Dumnezeu - Care toate le poate celui ce crede în el, fiindcă El pe „cele neputincioase le întărește iar pe cele bolnave le vindecă”... Și am nădejde, un firicel de credință și tare puțină dragoste, însă știu și trăiesc cu toată convingerea că atunci când rostim Hristos a Înviat nu spunem numai taina negrăită a lui Iisus Hristos ci și chemarea noastră, a fiecăruia dintre noi, de a participa la Învierea lui Iisus Hristos, pentru că numai așa putem fi autentici creștini. A răspunde la întrebarea cum particip eu la Învierea lui Iisus Hristos nu este un lucru ușor. Dar Sfinții Părinți de Dumnezeu purtători au dat un răspuns nu doar teologic ci și personal. Ei au arătat că omul dacă participă, ca experiență la viața lui Dumnezeu și în aceste condiții ori împrejurări poate să și învie în Iisus Hristos. Practica, expertiza, experiența și metodologia lor este unică, și sigură în același timp, ei au arătat că întâi trăim ca experiență, ca realitate personală, ca practică, viața în Iisus Hristos și numai după aceea teologhisim, vorbim ca discurs, mărturie și mărturisire despre Iisus Hristos. La ei, în teologia Bisericii Ortodoxe unitatea, relația și raportul dintre teologie și viață, dintre teorie și practică este organică, simfonică, unitară și de nedespărțit.

Astfel pentru ca noi să fim vrednici de învierea lui Iisus Hristos în plan eshatologic, al împărăției lui viitoare trebuie să înviem în El încă de acum, participând la viața în Iisus Hristos dată în Biserica din ziua cincizecimii. Așadar, participarea la viața în Iisus Hristos, la învierea lui Iisus Hristos este calea Bisericii întrucât ea, Biserica este un trup viu, al cărei cap este Iisus Hristos precum ne spune Sfântul Apostol Pavel: „ci în iubire trăind după adevăr, în toate să creștem întru El care este Capul, Hristos” (Ef 4,16). Prin urmare, viața în Iisus Hristos ne este dată în Biserică și de către Biserică, și de aceea Însuși Iisus Hristos a instituit Sfintele Taine. Omul își poate crea premisele mântuirii numai participând la Sfintele Taine. În ele el se reînnoiește, participă la viața lui Iisus Hristos, se iluminează și se desăvârșește. De la Sfântul Botez, Harul Duhului Sfânt este în sufletul omului, și de la acest început el poate spune că are premisele vieții în Iisus Hristos. La Botez se cântă „Câți în Hristos v-ați botezat în Hristos v-ați întrupat”. Dar această haină ce o îmbracă credinciosul este natura umană asumată de Iisus Hristos, cu tot ce a făcut El, în ipostasul său, pentru noi. În Sfintele Taine este Iisus Hristos personal, și asumat în mod personal; aceasta este taina ce mulți nu o cunosc. În ele omul, fiecare credincios participă la tot ce a făcut el pentru noi, ca întrupare, răstignire, moarte și înviere. A participa la viața lui Iisus Hristos este identic cu a spune a participa la taine. De aceea când vorbim teologic despre Sfânta și Dumnezeiasca Euharistie (sau Împărtășanie) Sfinții Părinți, continuând pe Părinți Apostolici și Sfinți Apostoli spune că lumea, noi avem pe Iisus Hristos - A doua Persoană a Sfintei Treimi, Cel ce s-a întrupat pentru noi, a pățimit, s-a răstignit, a înviat și s-a înălțat de-a dreapta Tatălui. Ce mare taină, ce cutremur, ce pronie și iconomie dumnezeiască, în Sfânta Împărtășanie. Mântuitorul nostru Iisus Hristos arată apostolilor că el este Pâinea vieții: „Eu sunt Pâinea cea vie, care s-a pogorât din cer. De va mânca cineva din Pâinea aceasta, viu va fi în veci. Iar Pâinea pe care Eu o voi da pentru viața lumii este trupul Meu”(6,51).

Și le-a zis Iisus:

„Adevărat, adevărat vă spun: Dacă nu veți mânca Trupul Fiului Omului și nu veți bea Sângele Lui, nu veți avea viața întru voi. Cel ce mănâncă Trupul meu și bea Sângele Meu are viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua de apoi”(53, 54).

Vedeți așadar, că viața de veci, învierea sunt legate de participarea și împărtășirea de Iisus Hristos dată de El în Sfânta Biserică, în Sfintele Taine și mai precis în Sfânta Euharistie. Acest adevăr ar trebui să mă înfricoșeze și să ne înfricoșeze toți, dar totodată, să ne minunăm și de marea economie a lui Dumnezeu făcută cu noi. Mă întreb ce spun ereticii care s-au rupt de viața lui Iisus Hristos din Biserică. Cum poți să participi la viața de veci, la înviere dacă nu ești în Biserică, dacă nu te împărtășești de Iisus Hristos. Aici în Biserică este realism, este anamneză, este jertfă, la secte este neadevăr, ceremonialism. În Sfintele Taine el ni se dă cu natura sa umană reînnoită, restaurată antologic și numai participând la viața lui Iisus Hristos, dată realitate în taine, noi participăm la reînnoirea naturii noastre, la iluminarea și desăvârșirea ei. Viața în Iisus Hristos dată în Sfintele Taine este începutul vieții veșnice, și premisa învierii noastre. Drept urmare, viața aceasta nu este un simplu ascetism sau moralism, nu este o împlinire juridică a poruncilor. Orice spiritualitate, orice formă de asceză, de efort personal se altoiește pe această viață în Iisus Hristos dată în Sfintele Taine, în special în tainele inițierii: Botezul, Mirungerea și Sfânta Euharistie. Aceste probleme, ar trebui mult abordate de Biserică, este timpul ca acum să se de-a lămuriri, să se insiste asupra faptului că temeiul oricărei vieți personale, orice formă de asceză și mistică își are sursa, originea, puterea, și seva de viață numai în Sfintele Taine. Numai participând la viața trupului tainic al Bisericii putem vorbi de o despățimire, de iluminare și desăvârșire. Aceasta este credința bisericii ca viață în Iisus Hristos și cu Iisus Hristos de două milenii. Restul este o iluzie, o cale fără finalitate, un verbalism despre Iisus Hristos, o teoretizare, după cum afirmă, susține și numește Sfântul Ioan Scărarul. Acesta este Testamentul Domnului și Mântuitorului nostru - Cel răstignit, mort și înviat: „Eu sunt vița, voi mlădițele. Cel ce rămâne întru Mine și Eu Întru el, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteți face nimic” (In. Cap. 15. 5). Acesta a fost și Crezul Bisericii în istorie când și-a precizat învățătura sa dogmatică. Ea arată că conținutul dogmelor privește viața și participarea la adevăr ca viață, ca mântuire. Am arătat până acum că viața în Iisus Hristos și Învierea în Iisus Hristos ne este dată în Sfintele Taine și am particularizat cu Taina Sfintei Împărtășanii. Este cuprinzător și esențial să spun că în Sfânta Împărtășanie ne este dată și starea de jertfă a lui Iisus Hristos - Mortul și Înviatul, și că din aceasta se hrănește și dispoziția noastră de jertfă. Precum tainei cruci urmată de slăvita înviere așa și în cazul nostru, din dispoziția și capacitatea de jertfă va urma ca o încununare învierea noastră în Dumnezeu. Sfântul Chiril al Alexandriei a arătat în lucrarea sa intitulată „Închinarea în duh și Adevăr” că la Iisus Hristos nu se intră numai în starea de jertfă, iar noi împărtășindu-ne cu Hristos, ne împărtășim și de acea stare ca disponibilitate. În Euharistie starea de jertfă și cea a Învierii sunt unite organic. Acesta l-a făcut pe dascălul Ortodoxiei, Sfântul Maxim Mărturisitorul să afirme că Iisus Hristos vrea cu „fiecare dintre noi să săvârșească taina întrupării sale” (Ambigua). Această stare de jertfă este foarte importantă pentru spiritualitatea ortodoxă, ce nu s-a numit niciodată numai ascetică sau mistică ci în primul rând este bisericască, comunitară, eclesială și evanghelică. Tradiția filocalică este văzută ca o viață în Iisus Hristos, iar treptele de despățimire, iluminare și desăvârșire sunt văzute ca o înnoire, ca o înviere în Iisus Hristos, sau ca o înainte înviere în Iisus Hristos - Domnul și Stăpânul, Fiul Omului, Cel ce a venit „pentru noi și pentru a noastră mântuire”, ca să ne răscumpere din boală, din păcat și din moarte pe mine și pe noi, cei mulți... În altă ordine de idei, Sfântul Ioan Scărarul spune despre curățire: „o numesc liberare de patimi și pe bună dreptate, căci ea este începutul învierii de obște și al nesticăciunii celor stricăcioase” (treapta XXIX), ce ne duce pe noi la adevărata libertate, cea în Iisus Hristos. El vrea să ne arate, ca un al doilea Moise că cel ce ajunge părtaș al nesticăciunii ca și culme a vieții spirituale, este părtaș chiar al învierii sufletului și trupului, înainte de învierea obștească.

Toată asceza și mistica lui practică este văzută ca o moarte și o înviere în Iisus Hristos. Acesta mă îndeamnă ne îndeamnă pe noi toți, la un dialog și o reflecție:

„Să cercetăm, vă rog, cine este mai mare cel care a murit și a înviat, ori cel care de fel

nu a murit. Cel care a fericit pe cel de-al doilea s-a înșelat deoarece, murind Hristos a și înviat, cel care fericește pe cel dintâi adeverește că acei ce mor și, mai mult încă, acei ce cad, nu sunt încercați de vreo deznădejde” (XV- Despere curățenie).

Acest cuvânt este de o mare forță a căinței, o putere în a lăsa viața păcatului și a plăcerii și a învia în Iisus Hristos, și de o nădejde că chiar dacă cazii, ridicarea ta și a mea este oricând posibilă. Părinții au arătat că nimeni nu moare sub cruce, cine își asumă crucea, ca metania, ca pocăința, pronie și judecată biruie și învinge păcatul, moartea, lumea și pe diavolul. Dar ei au arătat că pe cruce în final trebuie să fim, nu sub cruce, cel ce se răstignește pe ea în sens personal, în viața acestei lumi, în lupta fără odihnă față de păcat și de diavol cunoaște propria sa înviere, a naturii sale încă de acum. Așa au gândit toți părinții mari ai Bisericii. Însăși salutul Hristos a Înviat! Este un realism, un adevăr și o realitate, o convingere ce o trăia fiecare sfânt părinte în planul vieții de zi cu zi. Sfântul Serafim de Sarov, de pildă, a văzut, din punct de vedere cotidian, în toate sfintele sale nevoițe învierea sa în Iisus Hristos, de aceea el întâmpina pe fiecare om cu cuvintele: „Hristos a înviat, bucuria mea!” Căci iată, în mijlocul istoriei stă pururea Învierea Domnului și Dumnezeuului nostru Iisus Hristos – Marele Eveniment și Marea Taină a Creștinătății, a lumii, a cosmosului și a universului întreg... Căci, cu adevărat a Înviat!...

Dr. Stelian Gomboș

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*